

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpča mali 80 vinarjev, uradni 1·20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Šodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Sijajen sprejem regenta v Zagrebu.

Zagreb, 22. junija. (Izv.) Dvorni vlak z regentom in spremstvom je došel ob 6. uri popoldan na tukajšnji državni kolodvor, kjer je regenta pričakoval ban dr. Laginja z drugimi dostojanstveniki in kjer je bil kratek oficijelni pozdrav.

Mesto je vse v zastavah in zelenju in vse ulice od kolodvora do banskega dvora so bile nabito

polne ljudstva, ki je z viharnim navdušenjem pozdravljalo regenta pri njegovi vožnji v banski dvor, kjer se je pokazal na balkonu, a ljudstvo je z nepopisnim navdušenjem pozdravljalo.

Zvečer je bilo vse mesto sijajno razsvetljeno, meščanstvo je pa privedilo regentu bakljado.

Regent je sam izjavil, da takega sijajnega in pristranskega sprejema še ni doživel.

Klerikalci zoper — žensko volilno pravico.

Ljubljana, 22. junija. Kakšen hrup je bil zadnje mesece po Sloveniji! Ni bilo ne nedelje, ne kraja, da bi SLS ne mobilizirala svojih ženskih bataljonov za žensko volilno pravico. Klerikalni agitatorji so si malore izbrusili noge in jezike, toliko shodov in sestankov so priredili za ženske pravice in zahteve. Marijine device, tretjerednice in vse druge farovške ljubice so kar plavale v blaženosti, ko so jim gospodje tako lepo slikali politično bodočnost. Klerikalno časopisje je slovesno razglašalo vsakogar za sovražnika, zaničevalca in zatiralca žensk, kdor ni z njim vred na ves glas kričal: „Ven z žensko volilno pravico!“ Vso svojo politično avtoriteto za žensko volilno pravico je zastavil tudi klub klerikalnih poslancev, takozvani Jugoslovanski klub, ki je poslal za ženske v ogenj dr. Hohnjeca, svojega prvega moža. Dr. Hohnjec je nastopil pri razpravi o volilnem redu za konstituantno z velikanskim govorom ter zahteval, da pridejo v parlament tudi ženske. „Slovenec“ je poročal o tem nastopu zastopnika Jugoslovanskega kluba tako kakor da bi Narodno predstavništvo kar okamnelo, ko je zaslišalo Hohnječevo visoko pesem o ženskah. Namignil je „Slovenec“ da je zaradi

govornika SLS nastal v parlamentu malone preobrat v prilog ženski volilni pravici. Klerikalna samohvala pa je bila zelo, zelo kratka. Čez en dan ali dva je nastal že preobrat. Hohnjec je umaknil predlog SLS za žensko volilno pravico in klerikalni poslanci so glasovali proti — ženskam! V enem samem trenutku so dr. Hohnjec in njegovi tovariši podrli vse to, kar je njihova stranka priporočala in sklepala skozi več mesecev. Vse obljube in prisege, ki so bile storjene zaradi ženske volilne pravice, so bile (hipoma) uničene in prelomljene. Nedolžne ovčice in hinavske tercijalke, ki so slepo drvele za farovško gospodo — vse so ogoljufane in prevarane v svojih nadah. Načela, ki jih je SLS, slovesno postavljala, so zavržena. Ta klerikalna prevara za ljudi ni prva in ne zadnja. Klerikalec je vedno neiskren, nepošten, ako ni neumen. Prisega pri Bogu, v žepu drži figo. Za profit zataji Boga, zapise se vragu. Kakor petelin na strehi po vetru, obrača se klerikalna politika po potrebi farovške gospode. Ljudstvo jim služi le za vzdržanje politične moči in vlade. Sedaj so izkoristili celo svoje najboljše pristaše — ženske. Volilno pravico žensk so zavrgli kakor čik izsesane smotke.

Ogorčenje mariborskih Slovencev radi škofa Napotnika.

Maribor, 23. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Včeraj je sklical gerent mariborske občine doktor Leskovar zastopnike raznih organizacij na posvetovanje zaradi sprejema regenta Aleksandra. Na tej seji je prišlo do prav burnih prizorov. Dr. Serbec je kot zastopnik mariborskega Sokola z vso odločnostjo odklonil možnost, da bi škof Napotnik v Mariboru pozdravil regenta v imenu naroda. Ako bi se to navzlic temu zgodilo, bodo Slovenci znali najti pot, da izrazijo prestolonasledniku svoje narodne pozdrave po neomadeževani osebi. Dr. Serbecemv protestu so se pridružile tudi druge narodne organizacije. V Mariboru se sploh ne more razumeti, kako je mogel priti dr. Brejc na nesrečno misel predlagati škofa Napotnika za tolmača čustev ljudstva. Škof Napotnik je bil ves čas svojega škofovanja eden najostudnejših nemškutarjev, ki v svojem življenju še nikdar ni prestopil praga Na-

rodnega doma, v katerem naj bi sedaj pozdravljali jugoslovanskega regenta. Škof Napotnik je še danes do kosti Habsburgovec, naše države pa menda še vedno ne priznava. Po prevratu, ko so v Mariboru naše oblasti že obstojale in ko je Maribor pripadal že definitivno Jugoslaviji, je škof Napotnik meseca decembra 1918 izjavljal, da zanj Jugoslavija ne eksistira. Takrat se je spozabil celo tako daleč, da je prepovedal brati na narodni praznik mašo v stolnici, vsled česar se je morala vršiti slovesnost v mali slovenski cerkvi. Tudi je škof Napotnik vzdrževal v Mariboru po cerkvah samonemške pridige, dokler mu ni kolo časa zlomilo nemškutarstvo. Razumljivo je tedaj, da je narod na naši severni meji ogorčen, ako vlada nemčurja Napotnika postavlja pred regenta, da ga pozdravi v Narodnem domu v imenu naroda.

Reševalna akcija za „Samopomoč“ in druge.

Beograd, 22. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Uradniška gospodarska organizacija „Samopomoč“ ter gospodarski organizaciji južnih in državnih železničarjev so nakupile večje množine žita in koruze po visokih cenah, preden so v zadnjem času začele padati cene vsemu blagu. Vsled tega so omenjene organizacije prišle v veliko zadrego in preti jim velika, večmilijunska

škoda. Deputacija uradnikov prizadetih organizacij je zaprosila posredovanje poslancev in ministrov. Minister dr. Kučevič je njihovo prošnjo najtopleje priporočal in ministrski svet je sklenil izdati dovoljenje, da gori imenovane organizacije izvozijo 70 do 100 vagonov žita in koruze, da se tako obvarujejo izgube in škode. Radi odpora ministrskega načelnika Todoroviča

se pa nepričakovano sklep ministrskega sveta ni izvršil. Zatrjuje se, da zaradi tega, ker so nekateri slovenski listi v tem času pisali, da „Samopomoč“ nima nobene škode. Nastal je tako sum, da gre za nepošteno, verižniško afero. Na opetovano intervencijo demokratskih poslancev izgleda sedaj zadeva vendarle rešena. Ministrski svet je izročil reševalno akcijo za naše aprovizacije snujoči se „Centralni upravi“, ki bo od „Samopomoči“ in drugih organizacij prevzela žito in koruzo po nakupnih cenah. Organizacije morajo predložiti od odseka za prehrano ter od finančne delegacije potrdilo, koliko je bilo nakupljenega blaga v stanovske organizacijske namene. Pričakovati je, da se bo sedaj reševalna akcija posrečila in brez velikih zavlačevanj izvršila.

SKS. zoper potrditev Auerspergovih pogodb.

Beograd, 22. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Samostojna kmetijska stranka je vložila pri ministru za agrarno reformo oster protest proti potrditvi pogodb, ki jo je sklenil knez Auersperg s slovenskimi lesnimi industrijalci in trgovci. Smostojni kmetje opozarjajo v svojem protestu na veliko narodno opasnost, ako se knez Auersperg zopet spravi do stare veljave. Z nameravano pogodbo se agrarno reformo naravnost onemogočuje. Samostojna kmetijska stranka zatrjuje nadalje, da bi z Auerspergovih pogodb prišli kmetje in mali posestniki gozdov v popolno odvisnost kapitalistov. Protest samostojnih kmetov je podpiralo s posebnimi vlogami tudi več malih žagarjev, ki prosijo ministrstvo za razveljavljenje pogodb z Auerspergom, ker bi oni bili sicer popolnoma uničeni.

SPLOŠNA ŽELEZNIČARSKA STAVKA V ITALIJI.

Rim, 22. junija. (Izv. por. „Domovine“.) V vladnih krogih računajo z vso gotovostjo, da izbruhne v Italiji v kratkem splošna železničarska stavka. Vendar pa vlada pod nobenim pogojem ni pripravljena odnehati, zlasti, ker jo del časopisja energično podpira. Spor med vlado in delavstvom zamore imeti še zelo dalekosežne posledice, tako da se že sedaj zbirajo nad Giolittijevo vlado težki oblaki. Zbornica se sestane v četrtek in se pričakuje otvoritev z napetostjo.

Milan, 22. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Energično nastopanje Giolittijeve vlade proti železničarjem je že rodilo prve, čeprav neznatne uspehe. V Milanu se je par sto delavcev vrnilo na delo. Današnji ministrski svet se je pečal tudi z eventualnostjo izbruha splošne stavke in sklenil, da se mora ugled države za vsako ceno varovati. Vlada pričakuje, da jo bo v njenem stremljenju podpirala tudi vsa javnost, sicer zmaga anarhija. Italija zahteva 20 % nemške vojne odškodnine in odklanja tudi vsako odgovornost za zavlačevanje pogajanj z Rusijo, s katero je eventualno pripravljena pričeti separatna pogajanja.

ONEMOGLA ENTENTA. GRŠKA NAJ RESI POLOŽAJ V MALI AZIJI.

Kopenhagen, 22. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Položaj v Mali Aziji je postal tako resen, da se je vršila popolnoma nepričakovano danes v Hythe nova konferenca ententnih državnikov, na katero je bil povabljen poleg maršala Focha tudi grški ministrski predsednik Venizelos. Njegova ponudba, da postavi Grška par divizij proti Turkom, je bila z veseljem sprejeta.

Nazaj na Sočo!

Italija noče sporazuma z nami, temveč stavlja vedno nove zahteve, ker bi nas rada tako oslabilila, da bi bila pred nami enkrat za vselej popolnoma varna in bi mi bili od nje popolnoma odvisni.

Poprejšnja Nittijeva vlada je bila dalekovidnejša in je uvidevala, da je v interesu Italije, ako se z nami sporazume, zato je v marsičem odnehala in da je ona ostala na površju, bi se skoraj gotovo tudi našla podlaga za sporazum, ker mi smo bili zelo odjenljivi in smo bili celo pripravljene privoliti v nekatere poprave Wilsonove črte v korist Italiji. Hoteli smo pač imeti mir in smo se — čeprav s težkim srcem — odločili na popuščanje.

Morda je to bila naša napaka, ampak ona je bila razumljiva. Hoteli smo si ohraniti prijateljstvo Amerike in zato smo privolili v Wilsonovo črto in s tem žrtvovali Trst in Goriško, da se nam ne bi očitalo, da zahtevamo preveč, četudi je vse ozemlje do Soče in deloma tudi preko te reke, naše, jugoslovansko, na katerem se nahajajo samo majhne italijanske naselbine, ki so pa tudi naraščale po veliki večini na umetni način, t. j. s poitalijančevanjem našega naroda.

Wilsonova črta je bila za nas težka žrtev, ker po njej bi pripadel Italiji najzavednejši in najnaprednejši del našega naroda in zato ni bilo med nami človeka, ki bi smatral tako rešitev kot končno rešitev, vsak je dobro vedel, da je to samo začasno in da pride čas resnega obračuna z Italijo, ko postavimo našo zapadno mejo na Soči in v Brdih.

Italijanski nacionalisti so pa bili mnenja, da Italija dobi še vedno premalo, da bo Jugoslavija še vedno premočna in vzdignilo se je v Italiji proti sporazumu vse od rimskega papeža in njegovih kardinalov do zadnjega uličnega kričača in vpilo, da hoče Nitti Italijo prodati in izdati! In Nitti je šel, na njegovo mesto je pa prišel Giolitti, ki o sporazumu noče ničesar slišati, temveč hoče uveljaviti londonski dogovor, po katerem bi imela biti meja med Jugoslavijo in Italijo sedanja demarkacijska črta, po vrhu bi nam pa Italija vzela še Reko, ki ima po določbah londonskega dogovora pripasti nam!

Na ta način se je naš spor z Italijo zelo poostiril in se danes nahaja tam, kjer se je nahajal leta 1918. in nam ne preostane drugo kot poiskati najboljši izhod iz resnega in težkega položaja, v katerem se nahajamo. Našega naroda ki ve kaj hoče in se tudi zaveda svojih pravic, nevredno bi bilo, ako ne bi priznal, da je položaj, v katerem se nahaja, resen in težak, še bolj nevredno bi pa bilo vreči puško v koruzo in se vdati v božjo voljo, ker vsak si mora najprej sam pomagati, potem še-le lahko računa na božjo pomoč, ampak lastna volja in moč je vendar in v vsakem slučaju najbolj zanesljiva, posebno ako jo spremlja primerna odločnost.

Mislimo, da je edino, kar moremo storiti v sedanjem položaju, da zavržemo Wilsonovo črto kot krivično in postavimo zahtevo, da segaj naša država na zapadu do tam, do koder se naš jezik govori do Soče in Brd. Naše geslo mora biti: nazaj na Sočo, ki smo jo opustili iz obzirnosti nasproti Ameriki, misleč, da bodo Italijani zadovoljni s tako bogatim plenom, ki bi ga bili deležni, ako bi dobili Wilsonovo črto kot mejo.

Italijani nočejo sporazuma, po katerem bi mi toliko žrtvovali ljubemu miru za voljo. Dobro, mi tudi ne maramo nič žrtvovati, temveč zahtevamo vse ono, kar je naše, res naše — to more biti edini odgovor našega naroda in naše države na italijansko nenasitno požrešnost.

Od te naše zahteve potem ne smemo več odnehati, v nobene kompromise se ne smemo več spuščati na našem pravičnem stališču moramo vztrajati z vso odločnostjo tako dolgo, da Italijani sprevidijo, da so vsi njihovi upi, da bo šla Jugoslavija „narazen“, prazni in brez vsake podlage.

Naj se preizkusi notranja moč enih in drugih! Italija se nahaja na robu gospodarskega, finančnega in socialnega poloma. Ljudstvo italijansko trpi lakoto in pomanjkanje, o katerem se pri nas nikomur niti ne sanja. Jugoslavija je pa gospodarsko močna in bo vsak dan močnejša. Demarkacijsko črto, ki jo hočejo Italijani še dalje držati v svojih rokah, zaprimo z naše strani hermetično — ako drugače ne bo šlo — preki sod za tihotapstvo, ki je prava veleizdaja na našem narodu in državi. Iz Italije prepovemo vsak uvoz blaga, ker brez pomaranč bomo lahko izhajali,

industrijske izdelke pa dobimo za naša živila kjer hočemo.

In tako pripravljene bomo čakali, da Italijani pridejo k pameti, nikakor in nikdar pa ne smemo sami priznati demarkacijsko črto za državno mejo!

Vojne Italijani ne bodo začeli, ker so zato veliko prešibki in v deželi sami bi italijanska vlada v tem slučaju naletela na prehud odpor, ker italijansko ljudstvo hoče kruha, ne pa vojno za dežele, ki niso italijanske. Ako bi nas Italijani vseeno napadli, jih zavržemo, kakor se spodobi in ako Italijane tepejo tripolitanski Beduini in Albanci, jih še prej nabijemo mi z našo armado, kateri se italijanska armada niti primerjati ne da.

Samo ne odnehati! Po celi Jugoslaviji mora zadoneti kot odgovor na Giolittijev imperializem glasen klic: Nazaj na Sočo! Na Soči in v Brdih je naša meja in Italijani lahko držijo sedanjo demarkacijsko črto samo dotlej, dokler ne smatramo čas pripraven, da jih vržemo z nje in poženemo v njihovo domovino. Giolitti pravi, da ima Italija časa dovolj in da lahko počaka. Mi imamo še več časa in počakamo še ložje, ampak odnehali ne bomo — Italijanom že ne!

Gospodarstvo.

g. Pričetek žetve na Ogrskem. Na južnem Ogrskem se je že pričela žetev žita.

g. Padanje cen v Sarajevu. V zadnjem času se opaža tu pri vseh predmetih padanje cen, zlasti pa pri kolonialnem in manufakturnem blagu. Cena sladkorja je padla od 97 K na 76 K, a kavi od 96 K na 80 K.

g. Prepovedan izvoz volne iz Romunske. Romunska vlada je prepovedala izvoz volne. Trgovinsko ministrstvo je zaplenilo vse zaloge volne in jo bo samo razdelilo med posamezna industrijska podjetja, ki bodo morala izdelovati posebne vrste tkanin, katerim bo določilo cene istotako ministrstvo.

Politični pregled.

Iz Beograda javljajo, da se bodo še-le po povratku regentovem v Beograd nadaljevala

pogajanja za rekonstrukcijo pokrajinskih vlad,

kar bi že zdavnaj moralo biti končano, pa posebno našim klerikalcem se čisto nič ne muči, tako se držijo vladnih stolčkov, kadar pa oni niso na vladni — saj dočakamo kmalu tudi to — očitajo drugim, da se držijo vladnih stolčkov. Resnica je ta, da so demokrati vedno in povsod takoj odstopili, kadar so videli, da dalje ne gre, klerikalci se pa vedno branijo in se je lani doktor Brejc tako dolgo in tako krčevito držal stolčka predsednika deželne vlade, da ga je moral tedanji ministrski predsednik Davidović naravnost pogrnati z njega.

Naši klerikalci so znani kot velik demagogi, ki vpijejo in vpijejo za kako reč, da je neobhodno potrebna, ko pa sprevidijo, da jim drugi ne verjamejo, zlezejo lepo pod klop. To se je zopet pokazalo pri razpravi o volilnem zakonu v narodnem predstavništvu, kjer so

klerikalci umaknili svoj predlog za žensko volilno pravico,

poprej so se pa kot obsedeni drli, da se mora dati ženskam volilna pravica, samo da bi ženske čim bolj pridobili za svojo stranko. Zakaj so umaknili svoj predlog, namesto da bi glasovali zanj? Zameriti se niso hoteli svojim zaveznikom radikalcem, ki so nasprotniki ženske volilne pravice.

Čudni patroni so ti naši klerikalci sploh. Sokolstvu so očitali, da gre na praški sokolski zlet, četudi bodo tam tudi Italijani, kar niti resnično ni, ker, ako pridejo res Italijani v Prago, se naši Sokoli takoj vrnejo v domovino, ker ne marajo sodelovati z Italijani nikjer in pri nobeni priliki. Drugačni so Orli, ker

orlovski tabor,

ki bo v Mariboru, pride pozdravit polnokrvni Italijan, papežev odposlanec, in Orlom se bo to še dobro zdelo, navzlic temu, da nam ni rimski papež nič manj sovražen kot kak Giolitti ali d'Annunzio! Tem orlovskim revam je to, seveda, vseeno, ker včasih so služili vneto Avstriji

in Rimu, zdaj pa, ko Avstrije, na njihovo veliko žalost, ni več, služijo s tem večjo vnemo italijanskemu papežu. In te reve orlovske bi se rade primerjale našemu Sokolstvu, ki je res narodna armada vedno bilo in tudi ostane.

Jutri se zopet otvori

italijanski parlament,

kateremu se predstavi nova vlada, ki pa ne pri naša italijanskemu ljudstvu nič dobrega, ker hoče tudi ona podražiti kruh, kakor ga je hotela podražiti poprejšnja vlada. Giolitti menda misli, da bo italijansko ljudstvo sito od njegovega imperializma in ga bo blagoslavljal, ker hoče on pridobiti Italiji več tuje zemlje kot Nitti. Seveda je Giolitti v veliki zmoti, ker ljudstvo nima tolikega poželenja po tujih deželah, kot po vsakdanjem kruhu in ravno tega mu bo mogel dati Giolitti tem manj, čim bolj bo zavlačeval pravično rešitev jadranskega vprašanja.

Rusko-poljska vojna se nadaljuje,

ruska armada je še vedno močnejša

in vsak dan zabeležuje nove uspehe. Zanimivo je, da je sovjetska vlada pozvala vse bivše carske ruske častnike, da zopet vstopijo v armado in se vojskujejo v njenih vrstah proti zunanemu sovražniku Rusije. Je pač tudi v sovjetski Rusiji zmagało prepričanje, da se more voditi vojna samo z dobro disciplinirano armado, ki jo vodijo izučeni in izkušeni častniki, ki se v vodstvo razumejo. Zato so boljševidni sprejeli mnogo generalov in častnikov in sedaj pozivajo še one, ki se nahajajo izven Rusije, naj se vrnejo v domovino in vstopijo v armado. Tako se bodo morali boljševidni še v marsičem spremeniti, ako bodo hoteli dvigniti Rusijo iz razvalin, v katere so jo pahnil. Upati je, da se na to ne bo več dolgo čakalo in potem bo Rusija polagoma zopet močna — močnejša kakor je kdaj bila.

Sicer pa bo vojna med Rusijo in Poljsko kmalu končala, ker se

spremeni poljska vlada,

ki jo sestavi voditelj kmetske stranke Vitoš iz liberalnih in socialističnih politikov, kar pomeni, da Poljska zapušča dosedanje svojo imperialistično politiko, od česar bo imela Poljska samo koristi. Vsekakor je tak razvoj politične krize na Poljskem zelo razveseljiv.

Na Nemškem so se pa menda odločili vladati

brez socialistov

in menda je že sestavljena vlada iz katoliškega centra, demokratov in ljudske stranke. Vsaj v resni kombinaciji je taka vlada, ki ji pa ne bo z rožicami postlano, ker socialisti so zelo močni in delajo lahko vladi velikanske preglavice. Do sedaj je velik del socialistov sodeloval v vladi in vendar so bile težave velike, ki jih je delal drug del socialistov, ki ni bil zastopan v vladi. Sedaj bodo pa vsi socialisti v opoziciji in ako se tudi združijo za enoten nastop, kar je zelo verjetno, se bo morala boriti vlada z velikimi težavami.

Novosti.

n. Kraljeva garda v Ljubljani. Povodom predstoječega prihoda prestolonaslednika, regenta Aleksandra, prideta te dni v Ljubljano dva polka kraljeve garde z godbo in konjenico.

n. Ljubljano zapusti v kratkem poveljnik Dravske divizije, general Krsto Smiljanović, osvoboditelj našega tužnega Korotona. Kakor znano, je bil imenovan za pomočnika vojnega ministra in odide v Beograd takoj po posetu regenta v Sloveniji. Z generalom Smiljanovićem izgubi Slovenija izredno nadarjenega generala, navdušenega Jugoslavana in iskrenega prijatelja slovenskega naroda, ki si je že takoj prve dni po svojem prihodu znal pridobiti simpatije prebivalstva. Zanimal se je izredno ne samo za politično, ampak tudi za kulturno in gospodarsko življenje našega naroda, čegar neutolažljive rane — Primorje in Gosposvetsko polje — je poznal bolje, kakor mi sami. Odhajajočemu generalu na čast se je vršil v ponedeljek zvečer v Unionu poslovilni večer, katerega so se udeležili zastopniki občine z županom na čelu, zastopniki vojaštva in Sokolstva in narodnega ženstva itd. Župan dr. Tavčar je pozdravil generala s posebnim nagovorom, v katerem je naglašal njegove izredne zasluge za naš narod. Nato je pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ priredilo podoknico. Gospod

general se je v iskrenih besedah zahvaljeval za prirejeno mu ovacijo, naglašajoč, da imamo Jugoslovani dve Kosovi polji — Kosovo (osvojen) in Gosposvetsko (neosvojen) in dve Macedoniji — Macedonijo (osvojen) in Primorje (neosvojen). Osvoboditvi naših neodrešenih bratov mora biti posvečeno vse naše delo, vse naše moči. Navzoče občinstvo je pozdravilo navdušeni generalov govor z viharnim ploskanjem.

n. Koroška Vas kliče! Obljubljena informativna predavanja o Koroški, katera priredi Narodni svet za Koroško, se vršijo prhodni teden, in sicer v tej-le vrsti: V ponedeljek dne 28. junija: Ptuj, Maribor, Slovenjgradec, Laško, Tržič, Krško, Litija, Višnja gora, Velike Lašče; v torek dne 29. junija: Ormož, Šoštanj, Rogatec, Radeče, Kostanjevica, Vrhnika, Trebnje, Ribnica; v sredo dne 30. junija: Slovenska Bistrica, Ljutomer, Sevnica, Skofja Loka, Novo mesto, Kamnik, Žužemberk, Kočevje; v četrtek dne 1. julija: Celje, Zgornja Radgona, Gornji grad, Šmarje, Brežice, Radovljica, Brdo; v petek dne 2. julija: Maribor, Kranjska gora, Mokronog, Crnomelj, Cerkljica; v soboto dne 3. julija: Sveti Lenart v Slovenskih goricah, Vransko, Konjice, Kozje, Kranj, Metlika, Lož. Lepaki in letaki so se že razposlali, in sicer županstvu sedežev sodniškega okraja. Vse krajevne faktorje in društva prosimo, da podpirajo županstva pri razpošiljanju lepakov in preskrbe sporazumno z njim dvorano za predavanje ter določijo uro. Predavanje se vrši popoldne ali zvečer.

n. Deželni muzej v Ljubljani je prevzela vladna komisija v državno upravo in s tem v državno last.

n. Tiskarska stavka v Beogradu, ki traja že več nego dva meseca, se menda bliža sedaj svojem koncu. Vsled posredovanja ministra za socialno politiko, dr. Kukovca, so se pogajanja z lastniki tiskaren pričela iznova in je upati, da pride že v najkrajšem času do sporazuma, ker sta obe stranki postali popustljivi.

n. Pomanjkanje papirja na Poljskem. Vse časopise na Poljskem se nahaja radi vedno bolj občutnega pomanjkanja papirja v jako kritičnem položaju. Radi pomanjkanja papirja je prenehalo do sedaj na Poljskem že 12 listov, nekateri pa izhajajo vsak dan v drugi barvi. Vsi še izhajajoči časopisi so povišali cene za 100 odstotkov.

n. Prosto potovanje. Kakor se poroča iz ministrstva za notranje zadeve, ne bo v bodoče več potreba potnih listov za potovanje po državi. Vsak potnik pa bo moral imeti svojo legitimacijo.

n. Masaryk — kandidat za Noblovo nagrado. Kakor poroča „Pravo Lidu“ iz Berlina, se na Švedskem razmotriva o tem, da se podeli predsedniku čehoslovaške republike, prof. Masaryku, Noblova nagrada.

n. Mednarodni kongres za gradnjo hiš. V Londonu se je vršil pred kratkim mednarodni kongres za gradnjo hiš. Kongresu so prisostvovali zastopniki 20 držav. Angleški delegat je v svojem otvoritvenem govoru naglašal, da je ta čas na Angleškem v gradnji 52.000 hiš, ki bodo dograjene večinoma že to jesen. Veliki razmah v gradnji poslopij je omogočila zlasti država, ki to akcijo z vsemi silami pospešuje in je izdala v to svrhu že ogromne denarne podpore.

n. Preosnova sodniške pripravljalne službe. Začasni zakon z dne 4. maja 1920. je preosnoval popolnoma sodniško pripravljalno službo. Pred preobratom se je moral pripravljati absolvirani pravnik še tri leta pri sodišču, preden se je mogel javiti k sodniškemu izpitu. Radi preobilice naloženih poslov je preostajalo kandidatom za teoretični študij malo časa. Ker je nastopilo po prevratu silno pomanjkanje sodnikov, je bila triletna doba skrajšana v decembru 1918 na dve leti, ne da bi se sicer izpremenil način pripravljalne službe. Zakon z dne 4. maja 1920 pa ni skrajšal pripravljalne službe samo na eno leto za one pravnike, ki vstopijo do konca tega leta, marveč tudi popolnoma preosnoval pripravljalno službo. Vsa pripravljalna služba se uredi tako, da bo le priprava za sodniški poklic, ne pa da bi bil kandidat le pomočnik pri izvrševanju sodne službe, tedaj v prvi vrsti samo zapisnikar pri razpravah. Vežbanje bo trajalo sedaj pet mesecev v kazenskih in sedem mesecev v civilno-pravnih stvareh. V tem času bo prideljen kandidat vsem sodnim oddelkom, da se seznanj natančno s sodnim ustrojem in spozna način sodniškega delovanja. Vaje se bodo vršile po možnosti celo leto in se bo polagala pri njih največja važnost na praktično izvežbanje kandidatov. Ti

bodo imeli tudi sicer dovolj časa za privatni študij. Po dovršenem letu dobi kandidat dva meseca dopusta, da se pripravi na izpit. Izpit je, kakor do sedaj, pismen in ustnen; domače naloge so pa kandidati, ki delajo skrajšano pripravljalno službo, oproščeni. Če vpoštevamo, da dobe sodniški kandidati po štirih mesecih službovanja k adjutu doklado, po nadaljnjih štirih mesecih plačo X. činovnega razreda, in da postanejo po dobrem letu sodniki v IX. činovnem razredu, lahko smatramo izglede za mlade pravdnike, ki se žele posvetiti sodniški službi, za jako ugodne, tem bolj, ker je nezasedeno veliko število sodniških mest vseh činovnih razredov.

n. Kuga na Španskem. Po poročilih iz Pariza, se je pojavilo na Španskem več slučajev kuge. Bolezen se vedno bolj razširja. Na francoski meji so že ukrenili vse potrebne varnostne priprave, da se ta nevarna bolezen ne zanese tudi v Francijo.

n. Pravila o lepem vedenju. Za učence ljudskih in meščanskih šol sestavil in izdal A. Kosi, šolski ravnatelj v Središču ob Dravi. Cena 1 K 50 v. — Ker pripravlja šola za življenje, zato je njena dolžnost, da navaja mladino k vsemu, kar ji bode v poznejši dobi v javnem življenju koristilo. Med drugim je njena dolžnost tudi, da seznanj učence z glavnimi pravili lepega in dostojnega vedenja ter pazi potem tudi na to, da se mladina v šoli in izven šole po teh pravilih ravna. — Ta zahteva je zlasti sedaj upravičena, ko se je kot ena žalostnih povojnih posledic pojavila tudi med šolsko mladino brezprimerna posurovelost, ki jo je treba z vsemi sredstvi zatirati. Eno zadnjih sredstev, da se ta namen doseže, gotovo ni pouk o lepem vedenju. Učiteljsvo sicer uporablja pri pouku vsako priliko ter opozarja mladino na veliko važnost prikupnega vedenja z ljudmi o raznih prilikah, toda splošnega navodila ali kažipota ljudska šola v Sloveniji dosedaj še ni imela. Temu nedostatku je skušal od pomoči A. Kosi z zgoraj navedeno brošuro, katero s tem priporočamo učiteljem in učencem ljudskih in meščanskih šol, pa tudi staršem šolobveznih otrok.

n. Vojni muzej v Londonu. Pred par dnevi je bil v Londonu otvorjen angleški vojni muzej, v katerem se nahajajo vzorci vsega morilnega orožja, katerega se je posluževala angleška vojska v svetovni vojni od leta 1914. do 1919. V muzeju so vse mogoče vrste orožja, trofeje in glasovita letala kakor tudi strateški zemljevidi in načrti.

n. Tifus na Poljskem. Na Poljskem se tifus razširja s tako naglico, da je vsled tega ogrožena celo vsa ostala Evropa. Ljudje, posebno v Galiciji, trumoma umirajo. Na 150.000 prebivalcev pride komaj en zdravnik. Boj proti tej nalezljivi bolezni otežkoča močno tudi vojno stanje z Rusijo, kamor se je bolezen tudi že raznesla. Po vsej Galiciji so šole zaprte, prebivalstvo strada, zdravi le v obleke sploh ni.

n. Cloveške izgube Francije v vojni. Po najnovejši izjavi francoskega vojnega ministra je padlo v svetovni vojni 1.338.872 Francozov. Strašna številka.

n. Cerkevni rop na Jesenicah. Včeraj ponoči so neznanj zločinci vlomili v župno cerkev na Jesenicah in odnesli štiri kelihe, dva ciborija in dve monštranci.

Po svetu.

p. Artur Henderson, znani vodja angleškega delavstva, je težko obolel. Morali so ga operirati.

p. Nesreča na Labi. Pri mestu Torgau na Labi je neka češka ladja, na kateri so je nahajalo 12.000 centov češkega sladkorja za Francijo, zadela v neko pogreznjeno nemško ladjo. Le okoli 3000 centov sladkorja so zamogli rešiti. Skoda znaša nad 2 milijona kron.

p. Stavka v pivovarnah v Plznu. Pivovarniško delavstvo v Plznu na Češkem je stopilo v stavko, ker ni doseglo zahtevanega povišanja plač.

p. Porotna sodišča na Češkem so po večletnem prekinjenju zopet pričela delovati. Med praškimi porotniki je tudi sedem žensk.

Razno.

r. Vprašanje mednarodnega jezika. Povodom mednarodnega kongresa esperantistov, ki se bo vršili meseca avgusta v Haagu, je razposlala švedska mirovna družba na strokovnjake dežel

vsega sveta posebno okrožnico z vprašanjem, kateri jezik naj bi se uporabljal kot svetovni jezik. Večina povprašanih se je odločila za angleščino kot svetovni jezik. Za francoščino se je izreklo sedem oseb, za nemščino samo ena oseba in sicer predsednik finske mirovne družbe Stadium, za latinščino štiri. Le pet povprašancev je zagovarjalo ustanovitev umetnega svetovnega jezika, in sicer štirje Ido in eden pa Esperanto.

r. Brežični koncert. Londonski listi poročajo o brežičnem koncertu znane pevke Melba sledeče: Koncert se je vršil v poslopju Marconijeve družbe, 30 km severno od Londona. Pevka je pela v neki mikrofon, ki je nesel njen glas dalje, tako da jo je bilo na stotine kilometrov daleč tudi v Parizu in Haagu, lahko slišati na sprejemnih aparatih. Primadona je zapela štiri narodne himne. Poročila iz raznih mest soglašajo v tem, da jo je bilo slišati tako dobro, kakor da bi bil postavljen v sobi kak gramofon s ploščami.

r. Bivša nemška cesarska dvojica na Nizozemskem. Bivša nemška cesarska dvojica, ki se nahaja v mestu Dooru na Nizozemskem, živi sedaj jako preprosto življenje. Viljem mnogo čita in se sprehaja po obširnem drevoredu. Od časa do časa v zabavo tudi žaga drva. Njegovo zdravstveno stanje se je v zadnjem času izboljšalo, dočim ima cesarica težko srčno bolezen. Bivši vladar nosi sedaj kratko brado, ki je njegov obraz tako izpremenila, da ga ni več lahko spoznati.

p. Strašen požar je divjal te dni v mestu Kovno na Ruskem. Nastal je v starem delu mesta, kjer so hiše večinoma lesene in tudi močno zanemarjene. Ogenj se je razširil s tako naglico, da je bilo celo mesto v največji nevarnosti. Gasilci so bili ves dan na delu, a se jim je šele proti jutru posrečilo omejiti požar, ki je vpepelil nad 200 poslopij.

p. Proti židom. Mestni svet v Zürichu v Švici je sklenil, da se v bodoče nobenemu židu iz vzhodnih krajev Evrope, ako ni prebival vsaj 15 let skupno v Švici in se izkazal kot koristen član človeške družbe, ne dovoli nastanitev v Zürichu. Svoj sklep utemeljuje magistrat s tem, da se je v svetovni vojni priselilo v Švico ogromno število židov iz Poljske in Galicije, ki ne delajo sedaj drugega, kakor da izmozgavajo domačo prebivalstvo.

r. Linčanje v Ameriki. Več tisoč mož broječa množica je v Washingtonu napadla stražo policijske jetnišnice, v kateri so bili trije zamorci v policijskem zaporu, ki so bili obtoženi, da so se pregrešili nad tremi belimi deklicami. Množica se je polastila zamorcev in jih postavila pred trenutno sestavljeno sodišče, ki jih je takoj obsodilo v smrt. Množica jih je nato pobila s kameni. Trije drugi zamorci, ki so bili obtoženi enakega zločina, so bili oproščeni in odvedeni nazaj v zapore. Narodna garda je prispela na lice mesta šele potem, ko se je razjarjena množica že razšla.

Za smeh in kratek čas.

Ni mogoče. Duhovnik novoporočencema: „Tako, sedaj sta mož in žena. Ti, nevesta, glej, da boš svojemu možu vedno zvesta in pokorna in da mu boš povsod sledila, kamor bo šel.“ — Nevesta: „Ali gospod . . . Duhovnik:“ . . . da mu boš sledila . . .“ Nevesta poseže vmes in pravi: „Gospod župnik, slediti mu ne bom mogla povsod, ker je pismonoša!“

Ni hotel v nebesa. Na morju je razsajal vihar. Ladja se je zibala, da je bilo strah. Ves preplašen pridrvi potnik v duhovniški obleki h kapitanu in ga trepetaje vpraša: „Gospod kapitan! Ali je kaj nevarnega? — „Da, gospod župnik! Se nočoj smo lahko vsi v nebesih.“ — „O, Bog nas obvaruj take nesreče!“ vzklikne župnik.

Nobenih čenč. On: „Ti si moja prva ljubezen. Ona: „Neumnost!“ On: „Ti si luč mojega življenja.“ Ona: „To sem že slišala.“ On: „Brez Tebe ne morem živeti.“ Ona: „Prazne besede.“ On: „Oh, ko bi Ti vedela, kako Te imam rad.“ Ona: „Daj, daj, povej raje kaj bolj pametnega.“ On: „Ali boš moja žena?“ Ona: „No, sedaj bova pa govorila.“

Edina prilika. Župnik je poročal novi par. Kar zapazi med cerkvenim obredom, da je ženin pijan ko krava. Obrne se takoj k nevesti in pravi: „Gospodična, peljite ženina domov in pridita jutri, kadar se iztrezne. V takem stanju vaju vendar ne morem poročiti.“ — „Prosim, gospod župnik,“ odgovori nevesta s solzami v očeh, „kadar je trezen, pa o poroki sploh noče nič slišati!“

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Aktiva.

Bilanca.

Pasiva.

	Koncem 1918		Koncem 1919			Koncem 1918		Koncem 1919	
Blagajna	7,187.853	07	4,777.423	02	Delniška glavnica	10,000.000	—	20,000.000	—
Menice	1,680.458	11	7,849.891	33	Rezervni zakladi	2,001.781	21	7,964.747	21
Valute in devize	90.760	88	6,935.932	88	Pokojninski zaklad	309.673	06	456.861	86
Predujmi na vredn. papirje	13,722.464	44	17,334.866	36	Vloge	89,497.628	11	148,425.903	40
Vrednostni papirji	13,119.578	83	32,001.014	53	Upniki	65,932.628	97	188,225.821	57
Dolžniki	131,939.235	40	295,052.678	60	Transito obresti	224.231	59	57.311	47
Inventar	105.455	32	207.207	12	Nedvignjene dividende	19.472	—	198.360	—
Realitete	1,383.314	54	2,474.526	27	Dobiček	1,243.705	65	3,059.687	86
Konzorcijalni računi			1,755.153	26					
	169,229.120	59	368,388.693	37		169,229.120	59	368,388.693	37

Izdatki.

Račun izgube in dobička. Prejemki.

	1918		1919			1918		1919	
Obresti	3,759.207	72	6,814.237	92	Obresti	5,007.797	64	9,940.710	54
Upravni stroški	177.827	13	426.854	24	Iznos bančnih poslov	1,118.553	90	2,512.525	21
Plače in doklade	753.081	54	1,455.450	79	Iznos realitet	32.258	63	39.892	13
Davki in pristojbine	276.948	97	821.912	79	Prenos dobička iz minolega leta	66.367	13	116.354	85
Odpis inventarja	14.206	29	31.339	13					
Čisti dobiček (inkl. prenos iz prejšnjega leta)	1,243.705	65	3,059.687	86					
	6,224.977	30	12,609.482	73		6,224.977	30	12,609.482	73

Promet v I. 1919. je znašal ca. 12 in pol milijard, proti I. 1918. za ca. 7 milijard več.

Glasom sklepa občnega zbora z dne 8. maja t. l. se izplačuje **kupon št. 19 po K 36'**— pri naši centrali v Ljubljani in pri podružnicah v Borovljah, Celju, Gorici, Mariboru, Splitu, Trstu, Sarajevu in pri agenturi v Ptuj.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Podružnice: Borovlje, Celovec, Celje, Gorica, Maribor, Split, Sarajevo, Trst. Agentura v Ptuj.

Ustanovljena leta 1900.

Ustanovljena leta 1900.

Poziv k subskripciji

novih delnic Ljubljanske kreditne banke XI. emisije I. 1920/II.

Vsled sklepa občnega zbora delničarjev Ljubljanske kreditne banke z dne 8. maja t. l. v to pooblaščen, je sklenil upravni svet istega dne provesti zvišanje delniške glavnice

od SHS K 30,000.000'— na SHS K 50,000.000'—

z izdajo

50.000 novih delnic po SHS K 400'— nom. v skupnem znesku SHS K 20,000.000'—

in sicer:

- subskripcija novih delnic se vrši od **25. junija do 25. julija 1920.**
 - pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Borovljah, Celju, Gorici, Mariboru, Sarajevu, Splitu, Trstu ter pri ekspozituri v Ptuj.
 - pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osijeku.
 - pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah v Češkoslovaški in
 - pri podružnicah Živnostenske banke v Wien-u za Nemško Avstrijo.
- Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi **2 starih delnic po 1 novo delnico à SHS K 400'— nom., po SHS K 900'— tel quel**, plačljivih naenkrat pri subskripciji. Odlomki delnic se pri tem ne vpoštevajo.
- Novo delnice so deležne dobička od 1. julija 1920.
- Pri subskripciji se morajo predložiti subskripcijskemu mestu v zgoraj navedenem roku plašči starih delnic v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic zadnjih 2 emisij, katerih izdaja vsled tehničnih zaprek ni bila do sedaj mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pisemnih prigrilanic ali začasnih potrdil o vplačanih delnicah.
- Od azijskega kurznege dobička nove emisije se dodeli po odbitku stroškov in doklad te emisije, SHS K 1,000.000'— pokojninskemu zakladu bančnega osobja, SHS K 1,000.000'— rezervnemu zakladu za bančne zadolžnice, ostanek pa pripade azijskemu rezervnemu zakladu banke.
- Novo delnice se izročijo subskribentom po 1. februarju 1921, proti izročitvi začasnih potrdil, oziroma obračunov o subskribiranih delnicah.

Uspeh emisije je zjamčen po posebnem sindikatu.

Ljubljana, meseca junija 1920.

Ljubljanska kreditna banka.